

**HELENE
KRÖLLER-MÜLLER
FONDS**

Stichting Helene Kröller-Müller Fonds

Jaarrapport 2016

M MAZARS
REGULERING EN TOEGANG
Behoort bij onze verklaring

31 **MFB** 2017

Mazars Paardekooper Hoffman N.V.

Bestuursverslag	2
Jaarrekening	
Balans per 31 december	8
Staat van baten en lasten	9
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016	10
Bijlage I inzake aankopen	20
Bijlage II inzake begroting	28

Bestuursverslag Stichting Helene Kröller-Müller Fonds 2016

Inleiding

De Stichting Helene Kröller-Müller Fonds is op 12 juli 2013 opgericht, met als doel het verlenen van materiële steun aan het Kröller-Müller Museum. De Stichting werft fondsen, in eerste instantie bij vermogende particulieren (Gulden, Zilveren en Bronzen Boekers genoemd, afhankelijk van de hoogte van hun bijdrage*) en in tweede instantie bij bedrijven (projectpartners). De Stichting heeft bij oprichting drie bestedingsdoelen: tentoonstellingen, restauratie en educatie. De Stichting wordt in zijn wervingsactiviteiten bijgestaan door de initiatiefnemers, actrice Johanna ter Steege en politicus Alexander Pechtold, de founding partner ABN AMRO en de leden van het comité van aanbeveling. De Stichting is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Op 15 september 2015 is de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds gefuseerd met de Stichting Kröller-Müller Fonds. Deze laatste stichting is op 5 januari 2007 opgericht met als doel het verlenen van materiële ondersteuning aan het Kröller-Müller Museum op gebieden die niet uit de reguliere exploitatie bekostigd kunnen worden. Hierbij gaat het om kunstaankopen, restauraties, tentoonstellingen, (kunst)historisch onderzoek, publicaties en educatieve projecten.

De Stichting Kröller-Müller Fonds heeft zich sinds haar oprichting gericht op het beheren van de gelden die het museum ontvangt van de BankGiro Loterij en die bedoeld zijn voor kunstaankopen. Het museum krijgt deze gelden op grond van een overeenkomst tussen het Rijksmuseum, het Kröller-Müller Museum, het Mauritshuis, het Van Gogh Museum en de BankGiro Loterij, waarbij deze vier musea via het Rijksmuseum jaarlijks een bedrag ontvangen dat zij 'uitsluitend [zullen] besteden voor het doen van kunstaankopen'. Eind 2013 is deze overeenkomst voor vijf jaar verlengd, tot eind 2018.

Sinds begin 2012 mag 25% van de bijdrage van de BankGiro Loterij worden ingezet voor 'ontsluiting van de collectie in combinatie met een informerende functie voor een breed publiek'. Deze 25% -regeling is gemaximeerd tot een bedrag van € 150.000. De Stichting Kröller-Müller Fonds heeft in december 2009 het CBF-keur gekregen. Omdat de BankGiro Loterij het CBF-keur niet meer vereist, is in 2015 besloten dit keurmerk met ingang van 2016 niet te verlengen.

Met de fusie is de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds opgegaan in de Stichting Kröller-Müller Fonds. De facto betekent de fusie dat de taken van de Stichting Kröller-Müller Fonds uitgebreid worden met de taken van de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds. De naam Stichting Helene Kröller-Müller Fonds met de bijbehorende uitingen zoals huisstijl en website blijft behouden, de naam Stichting Kröller-Müller Fonds vervalft.

*De terminologie is ontleend aan Helene Kröller-Müller, die rond de opening van het Kröller-Müller een gezelschap van Gulden Boekers oprichtte ter ondersteuning van het museum.

Het museum in 2016

In 2016 ontvangt het Kröller-Müller Museum 346.382 bezoekers in Otterlo. Vanwege grootscheepse werkzaamheden aan depot en klimaatinstallaties zijn er geen grote tentoonstellingen gepland, afgezien van *Barbara Hepworth: Sculpture for a Modern World* in de eerste maanden van het jaar. De prognose van de bezoekersaantallen (320.000) is dan ook bescheiden en wordt in elk geval ruim gehaald.

Ook buitenshuis trekt het museum veel publiek. Met tentoonstellingen in Verona, Arles, Treviso, Wenen en Tokyo bereikt het museum in 2016 in het buitenland bijna 900.000 bezoekers. Daarmee komen in totaal ruim 1,2 miljoen mensen fysiek in aanraking met de collectie van het Kröller-Müller Museum.

Activiteiten van het Helene Kröller-Müller Fonds

Het Fonds organiseert in 2016 in totaal acht evenementen.

Op 11 februari vindt de viering van de geboortedag van de grondlegster van het museum plaats, de jaarlijkse Helene Kröller-Müller dag. In drie lezingen wordt ingegaan op het thema 'De ideale omgeving voor de kunst', door de ogen van museumbouwers Helene Kröller-Müller en Joop van Caldenborgh, en van kunstenaar Barbara Hepworth. Aan het woord waren Geeslneke Smit, kunsthistoricus, Lisette Pelsers, directeur van het museum en Joop van Caldenborgh, verzamelaar en grondlegger van Museum Voorlinden.

Op 12 maart 2016 heet projectpartner ABN AMRO MeesPierson de Boekers welkom op een exclusieve voorontvangst op TEFAF Maastricht. Tijdens de beurs worden de Boekers rondgeleid langs de highlights van de TEFAF.

Op 29 mei organiseert het Helene Kröller-Müller Fonds een bijzonder concert met aria's en duetten uit de tijd van Anton en Helene Kröller-Müller. In dit museumconcert worden liederen van Julius Röntgen, Daniël de Lange en Richard Hagemand, waaronder enkele wereldpremières, uitgevoerd.

Voor Boekers en partners van Hof Hoorneman Bankiers, Dirkzwager en Autohaas organiseert het fonds exclusieve relatie-ontvangsten. Daarnaast heeft een lid van het comité van aanbeveling zijn verjaardag gevierd voor (zakelijke) vrienden en organiseert het fonds een familiebijeenkomst voor een belangrijke relatie van het fonds.

Eerste buitenlandse boekersreis

Regelmatig maken buitenlandse musea tentoonstellingen in nauwe samenwerking met het Kröller-Müller. Zo levert het museum in het najaar van 2016 voor de tentoonstelling *Seurat, Signac, Van Gogh. Wege des Pointillismus von 1886 bis 1930* in het Albertina in Wenen een kern van vijftendertig topwerken. In deze tentoonstelling, die een breed overzicht geeft van het pointillisme, zijn de schilderijen uit het Kröller-Müller te zien samen met zo'n negentig werken uit onder meer Washington, Indianapolis en Madrid.

Klaus Schröder en Heinz Widauer, respectievelijk directeur en conservator van het Albertina, bieden de Boekers een speciale rondleiding aan door de tentoonstelling.

Naast het Albertina wordt ook het Kunsthistorisches Museum bezocht, waar Lisette Pelsers een rondleiding verzorgt. Ook worden uitvoeringen in de Musikverein en de Staatsoper bezocht. Tenslotte staat een bezoek aan een traditioneel Weens koffiehuis en een stadstour met een gids door het centrum op het programma. In totaal reizen dertien boekers(achtparen) mee, ze zijn erg enthousiast over deze reis.

Bijdragen uit het Fonds

Het Fonds heeft in haar nog relatief jonge bestaan al voor totaal € 528.000 steun gegeven aan of toegezegd aan projecten van het museum. In 2016 zijn door het bestuur van Helene Kröller-Müller Fonds de volgende aanvragen gehonoreerd:

- € 100.000 voor de tentoonstelling *Arp: The Poetry of Forms* (20 mei tot en met 19 september 2017).
- € 45.000 voor de *Tijdslijn online*. Het museum beschikt over een schat aan historisch materiaal, foto's en brieven, zowel uit de tijd van Helene Kröller-Müller als van haar opvolgers. Met een interactieve tijdslijn, geïntegreerd in de website, biedt het museum zijn bezoekers 'storytelling' van verleden naar heden.
- Schoonmaken van *Les Filets, Honfleur* van Félix Vallotton (dankzij een geormerkte bijdrage), € 12.500.

Boekers Helene Kröller-Müller Fonds

boekersoverzicht	totaal	2016	2015	2014	2013
brons	36	3	6	18	9
zilver	12	2	3	5	2
gulden	14	3	3	7	1
platina	2	0	1	1	0

In 2016 ontvangt de Stichting toezeggingen voor donaties van totaal € 134.606. Van deze donaties is in het boekjaar € 42.606 ontvangen. Van de ontvangen donaties is € 12.500 geormerkt voor specifiek benoemde projecten. Hiervan is in 2016 geen bijdrage ingezet voor het Kröller-Müller Museum. Naast de bijdragen van Boekers heeft het museum een aantal eenmalige schenkingen ontvangen met een totaalbedrag van € 7.106.

Aankopen, ondersteund met gelden van de BankGiro Loterij

In 2016 worden de volgende werken verworven. Twee tekeningen van Alexander Bogomazov: *Herinneringen aan de Kaukasus* (1916), € 120.000 en *Landschap, Kaukasus* (1916), € 90.000, de film *Streamside Day* (2003) van Pierre Huyghe, € 280.000, het beeld *Rockswarm* (2001) van Bill Woodrow, € 92.772,70, het schilderij *Les Filets, Honfleur* (1912) van Félix Vallotton € 600.000 en twee sculpturen van Leo Vroegindeweyj: *Zonder titel* (1985), € 15.094 en *Zonder titel* (1986), € 15.094.

Organisatie

Het Helene Kröller-Müller Fonds wordt bestuurd door een onbezoldigd bestuur. De bestuursleden ontvangen uitsluitend vacatiegelden. De leden worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar en kunnen één maal herbenoemd worden. Benoeming gebeurt door het bestuur, de Stichting Kröller-Müller Museum heeft het recht om twee bestuursleden te benoemen. Er is geen directie en toezichthoudend orgaan. Er zijn geen vrijwilligers. De fondsenwerving wordt verzorgd door de fondsmanager Lies Boelrijk (Marketing & Business Development Kröller-Müller Museum), ondersteund door relatiemanager Soemi Boschman (tot en met december 2016). De kosten hiervan worden gedragen door het Kröller-Müller Museum. De financiële administratie wordt verzorgd door de afdeling financiële zaken van het Kröller-Müller Museum.

Financieel

Renterisico's

De Stichting Helene Kröller-Müller Fonds heeft geen kredietfaciliteit en derhalve is het kredietrisico zeer beperkt. De renterisico's zijn toegenomen als gevolg van de lage rentestanden als vergoeding op deposito's. Er worden geen gelden belegd.

Valutarisico's

De Stichting Helene Kröller-Müller Fonds heeft geen valutarisico, de ondersteuning aan de stichting Kröller-Müller Museum worden uitsluitend in euro's toegezegd.

Liquiditeits- en kasstroomrisico's

De beschikbare liquiditeiten worden ondergebracht bij banken met tenminste een A+ rating.

Operationeel

Na de inkomsten die voortvloeien uit het contract met de BankGiro Loterij (79%) vormen de inkomsten uit het werven van Boekers (20%) de belangrijkste component van de opbrengsten van het fonds. De inkomsten uit het werven van Boekers fluctueren en zijn afhankelijk van het succes van de wervingsacties. Indien deze inkomsten in enig jaar achterblijven kan een beroep gedaan worden op bestemmingsreserves, voor zover deze daarvoor kunnen worden aangewend. De kosten worden zo laag mogelijk gehouden waarbij een bovengrens van 10% van de ingelegde Boekersgelden wordt nagestreefd.

Resultaat

In 2016 ontvangt het fonds een bijdrage van € 1.013.553 van de BankGiro Loterij. De besteding aan de doelstelling bedraagt in 2016 € 1.531.019. Ter verevening is een bedrag van € 517.466 ten laste gebracht van het bestemmingsfonds Kröller-Müller Museum. Het contract met de BankGiro Loterij loopt tot ultimo 2018.

Verder bedragen de Boekersbijdragen in 2016 € 255.606. Er wordt voor een bedrag van € 232.500 toegezegd aan diverse projecten van het Kröller-Müller Museum. Ultimo 2016 wordt een bedrag van € 8.920 als resultaatbestemming toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kröller-Müller Museum. Operationele kosten bedragen in 2016 € 16.057. (6,28% van ingelegde Boekersgelden)

Financiële ratio's

	2014	2015	2016
Current ratio vlottende activa / kortlopende schulden	323%	267%	140%
Solvabiliteit Eigen vermogen/totaal passiva	69%	62%	28%
Totaal besteding doelstellingen / totaal baten	105%	104%	139%
Kosten fondsenwerving / baten eigen fondsenwerving	8,86%	5,24%	2,78%

MAZARS
31 MAZARS
31 MAZARS

31 MAZARS 2017

Toekomstperspectief

Voor 2017 begroot de stichting Helene Kröller-Müller Fonds een bijdrage van de BankGiro Loterij van € 1.000.000 . Naar verwachting zal 75% van deze bijdrage in het boekjaar besteed worden.

Als opbrengst van Boekersgelden is € 135.000 begroot. Naar verwachting zal dit bedrag geheel worden besteed. De onbestede bijdrage van de BankGiro Loterij wordt gedoteerd aan het bestemmingsfonds Kröller-Müller Museum, de onbestede Boekersgelden worden gedoteerd aan de bestemmingsreserve Kröller-Müller Museum.

Bestuur Helene Kröller-Müller Fonds

- Willem Bijleveld, directeur / bestuurder Nederlands Openluchtmuseum (voorzitter)
- Marjan Goslings, raadsheer in het Gerechtshof te Amsterdam
- Irene Hübner, wetenschappelijk adviseur / gastconservator Afrikaanse kunst Museum für Völkerkunde Hamburg
- Walter Jansen, oud-notaris bij Dirkzwager
- Lucie Musterd, zelfstandig adviseur Musterd Organisatie Advies te Bilthoven
- Lisette Pelsers, directeur / bestuurder Kröller-Müller Museum
- Michiel van Wijk, financial controller Kröller-Müller Museum (penningmeester en secretaris)

Nevenfuncties van de bestuursleden van de Stichting Helene Kröller-Müller Fonds

Willem Bijleveld

- voorzitter Raad van Toezicht Stichting Continuïteit Omniversum
- penningmeester Stichting VSB Poëzieprijs
- lid Raad van Toezicht Koninklijke Stichting Defensiemusea
- lid Bestuur Libris Geschiedenisprijs
- lid Raad van Advies CASA
- lid Raad van Advies Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen
- lid Bestuur RBT-KAN

Marjan Goslings

- lid raad van toezicht Slagwerk Den Haag
- voorzitter van de Klachtencommissie Ongewenst Gedrag van de Hogeschool van Amsterdam
- bestuurslid Stichting Trillende Lucht (de stichting reikt jaarlijks, te beginnen in 2016, een prijs uit aan een componist)
- vice voorzitter van de Toetsingscommissie Beschermwaardigheid (ingesteld door het Museumregister)

Irene Hübner

- 'peer-reviewer' voor FARO (Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed te Brussel)
- lid wetenschappelijke adviesgroep museum Volkenkunde Hamburg

Walter Jansen

- voorzitter Stichting Beheer Het Schild
- voorzitter Stichting Vrienden van Insula Dei en Huize Kohlmann
- voorzitter Stichting Financiering Dirkzwager
- bestuurslid Stichting Holland Stellenbosch Medical Foundation

M A Z A R S
M A Z A R S
Onroerend goed
Ontwerpt en adviseert

31 MEI 2017

-lid Bezwaarcommissie Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Lucie Musterd

- vice-voorzitter Raad van Toezicht Youké Sterke Jeugd te Zeist
- vice-voorzitter Raad van Toezicht InteraktContour te Nunspeet
- voorzitter adviescommissie Fonds Cultuurparticipatie te Utrecht
- voorzitter klachtencommissie medewerkers Zorgcentrum De Posten te Enschede
- voorzitter raad van toezicht Lister te Utrecht

Lisette Pelsers

- voorzitter Adviescommissie Beeldende Kunst, Prins Bernhard Cultuurfonds, Amsterdam
- lid Ethische Codecommissie voor musea, Amsterdam
- voorzitter Fentener van Vlissingen Fonds, Utrecht
- lid Künstlerischer Beirat Lehbruck Museum, Duisburg
- directeur Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen, Haarlem
- lid Raad van advies Dordrechts Museum
- lid Certificatiecommissie post-initiële opleiding tot restaurator, Universiteit Amsterdam
- lid AICA, Association Internationale des Critiques d'Arts

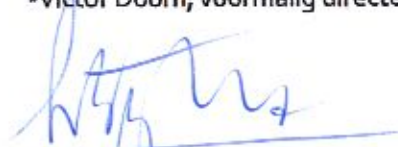
Michiel Wijk

- penningmeester Stichting Gigant te Apeldoorn

Comité van aanbeveling Helene Kröller-Müller Fonds

Het comité van aanbeveling is actief betrokken bij de werving van Boekers en partners en bestaat uit:

- Martijn Sanders, privé-verzamelaar, voormalig directeur Koninklijk Concertgebouw Amsterdam, nu onder andere voorzitter Holland Festival en Vereniging Rembrandt (honorair voorzitter)
- Monica Bremer, advocaat en partner bij Bremer & De Zwaan
- Tijs Breukink, lid van de Raad van Bestuur van Wageningen UR
- Wiebe Draijer, voorzitter van de Raad van Bestuur van de Rabobank
- Harm Edens, programmamaker voor televisie en radio)
- Sjoerd Elisma, voormalig advocaat, verbonden aan het kantoor DeBrauw
- Marjke van Haaren, voorheen gedeputeerde provincie Gelderland, gemeenteraadslid en wethouder in de gemeente Ede, nu wethouder in de gemeente Berkelland
- Cees van der Knaap, burgemeester van Ede
- Maarten Schellingerhout, rentmeester-directeur van De Sint Nicolai Broederschap (1352), de Dullertsstichting (1882) en het Burger en Nieuwe Weeshuis (1560)
- Jan Karel van der Staay, voormalig general counsel/Chief Legal Officer bij AkzoNobel
- Michiel van Schooten, advocaat en partner bij Lexence N.V.
- Eran Habets, managing director ABN AMRO
- Victor Doorn, voormalig directeur Koninklijke Wegener N.V.

Willem Bijleveld, voorzitter
30 mei 2017

 MAZARS
BEHOUDT ZIJN RECHTEN VOOR ALLE TOEGANGEN
Behoudt zijn rechten voor alle toegangen

31 MEI 2017

Balans per 31 december

(na winstbestemming)

	2016 EUR	2015 EUR
Activa		
Vorderingen	326.668	331.967
Liquide middelen	545.388	882.020
Totale vlottende activa	872.056	1.213.987
TOTALE ACTIVA	872.056	1.213.987
	2016 EUR	2015 EUR
Passiva		
Reserves		
Algemene reserve	44.070	44.617
Bestemmingsreserves	203.254	194.334
	247.324	238.951
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	2.239	519.705
Totale Eigen Vermogen	249.563	758.656
Kortlopende schulden	622.493	455.331
TOTALE PASSIVA	872.056	1.213.987

 MAZARS
RECHENINGSCONTANTEN
Beoordeling en controle

3 APRIL 2017

Staat van baten en lasten

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Baten			
Baten uit acties derden	1.013.553	1.000.000	1.021.535
Baten uit eigen fondsenwerving	255.606	250.000	297.350
Overige baten	1.324	-	2.829
Totale baten	1.270.483	1.250.000	1.321.714
Lasten			
Besteding aan doelstelling Bank Giro Loterij	1.531.019	-	1.198.928
Besteding aan doelstelling Boekersgelden	232.500	-	175.900
Kosten beheer en acquisitie	16.057	25.000	23.225
Totale lasten	1.779.576	25.000	1.398.053
Resultaat	-509.093	1.225.000	-76.339

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Resultaatbestemming			
Mutatie bestemmingsreserves			
Dotatie aan Bestemmingsreserve Kröller-Müller Museum	8.920	225.000	100.116
Mutatie bestemmingsfondsen			
Onttrekking aan Bestemmingsfonds Kröller-Müller Museum	-517.466	1.000.000	-177.393
Dotatie aan Algemene reserve	-547	-	938
Totaal resultaatbestemming	-509.093	1.225.000	-76.339

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016

Algemeen

Deze jaarrekening heeft betrekking op de per 15 september 2015 door fusie opgerichte Stichting Helene Kröller-Müller Fonds. De Stichting heeft ten doel het verlenen van materiële ondersteuning aan het Kröller-Müller Museum ter Otterlo op gebieden die niet uit de normale exploitatie van dit museum bekostigd kunnen worden, zoals aankopen ten behoeve van uitbreiding van de collectie, bijzondere restauraties en het kunnen realiseren van bijzondere tentoonstellingen, (kunst) historisch onderzoek, publicaties en educatieve projecten.

De jaarrekening 2016 van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds is opvraagbaar. Bij de jaarrekening 2016 van Stichting Kröller-Müller Museum is een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen

Bij het opstellen van de jaarrekening is de Richtlijn Fondsenwervende Instellingen (RJ 650) gevolgd. Dit heeft tot gevolg dat het Eigen Vermogen wordt onderverdeeld in een vrij besteedbaar deel (algemene reserve) en een deel waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is toegekend door een derde (bestemmingsfonds) dan wel door het bestuur (bestemmingsreserve). De mutaties op de bestemmingsfondsen en de bestemmingsreserves worden middels resultaatbestemming verwerkt in de jaarrekening.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs is gelijk aan de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarden.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Het gedeelte van het eigen vermogen waartoe de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de organisatie is opgericht.

 MAZARS
Bijzondere controleverklaring

31 MEI 2017

Bestemmingsfondsen

Het gedeelte van het eigen vermogen welke wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden.

Bestemmingsreserves

Het gedeelte van het eigen vermogen welke wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven door het Bestuur.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Staat van baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben.

CBF

Het bestuur van de Stichting heeft in 2009 een aanvraag ingediend bij het CBF om het CBF-keurmerk als kansspelbegunstigde te verkrijgen. De Commissie Keurmerk heeft in haar vergadering op 10 december 2009 besloten dat de Stichting Kröller-Müller Fonds in aanmerking komt voor erkenning als Keurmerkhouder. Het CBF stelt specifieke eisen aan de jaarverslaglegging. Dit is vastgelegd in artikel 17 van het reglement CBF, dat naar specifieke artikelen in de Richtlijn 650 "Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen" verwijst. Voor het fonds betekent dit dat er specifieke eisen gesteld worden aan:

- het bestuursverslag
- het activiteitenverslag
- de onderverdeling van het Eigen Vermogen in vrij besteedbaar vermogen en vastgelegd vermogen;
- het toevoegen van de begroting komend boekjaar;
- het toelichten van de kosten en opbrengsten van de fondsenwervende activiteiten;
- het opnemen van een verschillenanalyse resultaat versus begroting.

De eisen met betrekking tot het bestuursverslag en het activiteitenverslag zijn reeds verwerkt in de jaarrekening, in deze bijlage zal ingegaan worden op de overige punten. In 2015 is besloten om het CBF-keurmerk met ingang van het 2016 te beëindigen. Ondanks de beëindiging van het CBF-keurmerk zal de stichting de specifieke artikelen in de Richtlijn 650 blijven volgen

Toelichting op de balans per 31 december

Vorderingen

De vorderingen bestaan uit:	2016	2015
	EUR	EUR
Nog te ontvangen rente	1.324	2.829
Bijdrage boeker	5.000	-
Vordering op Bank Giro Loterij u.h.v. toegekende jaarbijdrage	320.344	329.138
Stand per 31 december	<u>326.668</u>	<u>331.967</u>

Liquide middelen

	2016	2015
	EUR	EUR
ING Bank	26.459	344.187
ABN Amro bank	518.929	537.833
	<u>545.388</u>	<u>882.020</u>

Eigen vermogen

Algemene reserve

	2016	2015
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	44.617	43.679
Resultaatbestemming BGL	-547	938
Stand per 31 december	<u>44.070</u>	<u>44.617</u>

Bestemmingreserve

Hieronder wordt de resultaatbestemming weergegeven inzake onbestede boekersgelden welke niet door derden zijn geormerkt.

Kröller-Müller Museum

	2016	2015
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	194.334	94.218
Resultaatbestemming onbestede Boekersgelden	8.920	100.116
Stand per 31 december	<u>203.254</u>	<u>194.334</u>

Bestemmingsfondsen

Hieronder worden de resultaatbestemmingen weergegeven van de door derden geormerkte bijdragen.

Kröller-Müller Museum

	2016 EUR	2015 EUR
Stand per 1 januari	519.705	697.098
Ontvangen bijdragen Bank Giro Loterij	1.013.553	1.021.535
Bestedingen	-1.531.019	-1.198.928
Per saldo	-517.466	-177.393
Stand per 31 december	2.239	519.705

Besteedbaar vermogen

In het Eigen Vermogen dient een onderscheid gemaakt te worden in het vrij besteedbaar vermogen en het vastgelegd vermogen. Tot het vrij besteedbaar vermogen behoren de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Tot het vastgelegd vermogen de bestemmingsfondsen en de fondsen activa doelstelling en activa bedrijfsvoering.

Fonds activa doelstelling is vermogen dat is vastgelegd in activa en direct en volledig wordt aangewend om de doelstelling te realiseren. Fonds activa bedrijfsvoering is vermogen dat is vastgelegd in activa en wordt aangewend voor de bedrijfsvoering. Door de Stichting worden dergelijke activa niet aangehouden op basis waarvan er geen Fonds activa doelstelling en geen Fonds activa bedrijfsvoering is verantwoord.

Het Eigen Vermogen ziet er als volgt uit:

	2016 EUR	2015 EUR
Vrij besteedbaar vermogen		
Algemene reserve	44.070	44.617
Bestemmingsreserves	203.254	194.334
	247.324	238.951
Vastgelegd vermogen		
Bestemmingsfondsen	2.239	519.705
Totaal Eigen Vermogen	249.563	758.656

Kortlopende schulden

De schulden bestaan uit:

	2016 EUR	2015 EUR
Aankoop Armando	–	110.000
Aankoop Felix Vallotton	300.000	–
Vooruit ontvangen boekersgelden	36.000	56.000
Vooruit ontvangen bijdrage onderzoek en restauratie Jardin d'email	–	70.000
Rekeningcourant Kröller-Müller Museum	71.247	139.324
Bijdrage herinrichting aula	41.729	50.350
Bijdrage Tentoonstelling Barbara Hepworth	–	–
Bijdrage restauratie Mata Hari	12.325	12.325
Bijdrage digitale scheurkalender	5.000	5.000
Bijdrage stoer jongensboek	7.500	7.500
Bijdrage Tentoonstelling Jean Arp	100.000	–
Bijdrage digitale tijdlijn website	34.374	–
Bijdrage restauratie Felix Vallotton	12.500	–
Accountantskosten	–	3.000
Bestuurskosten	1.798	1.816
Bankkosten	20	16
	<hr/>	<hr/>
	622.493	455.331

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Rechten

Bank Giro Loterij (BGL)

Door de Bank Giro Loterij zijn gelden toegekend aan Stichting Helene Kröller-Müller Fonds. Op basis van de huidige toekenning is voor het jaar 2017 een bijdrage ad EUR 1.000.000 te verwachten. In 2013 is de samenwerking geëvalueerd en de overeenkomst voor 5 jaar verlengd.

Verplichtingen

Geen.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten uit acties derden

Deze zijn als volgt te specificeren:

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Toegekende bijdrage Bank Giro Loterij	1.013.553	1.000.000	1.021.535
	<u>1.013.553</u>	<u>1.000.000</u>	<u>1.021.535</u>

Baten uit eigen fondsenwerving

Deze zijn als volgt te specificeren:

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Opbrengst boekersgelden	255.606	250.000	297.350
	<u>255.606</u>	<u>250.000</u>	<u>297.350</u>

Overige baten

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Rentebaten	1.324	–	2.829
	<u>1.324</u>	<u>–</u>	<u>2.829</u>

Bestedingen aan doelstelling

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Bijdrage aan Stichting Kröller-Müller Museum met BankGiro Loterij gelden ten behoeve van:			
- Kunstaankopen	1.531.019	–	1.198.928
- Tentoonstellingen	–	–	–
	<u>1.531.019</u>	<u>–</u>	<u>1.198.928</u>

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Bijdrage aan Stichting Kröller-Müller Museum met boekergelden ten behoeve van:			
Tentoonstellingen			
- herman de vries (Hof Hoorneman)	–	–	18.750
- Barbara Hepworth (ABN Amro)	–	–	25.000
- Barbara Hepworth (Anoniem)	–	–	50.000
- Barbara Hepworth (Anoniem)	–	–	30.000
- Jean Arp	100.000	–	–
Restauratie			
- Jardin d'email	75.000	–	10.000
- Herinrichting aula Henry van de Velde (Zadelhoff)	–	–	24.650
- Schilderij Felix Vallotton	12.500	–	–
Educatie			
- Mijn huis, en de rest van de wereld	–	–	5.000
- Digitale scheurkalender (Autohaas)	–	–	5.000
- Stoer jongensboek	–	–	7.500
- Ontwikkeling tijdlijn	45.000	–	–
	<u>232.500</u>	<u>–</u>	<u>175.900</u>

Lasten

	2016 EUR	Begroting EUR	2015 EUR
Kantoor en accountantskosten	6.885	5.000	5.560
Acquisitiekosten	7.115	17.750	15.588
Vacatiegelden bestuur	1.798	2.000	1.828
Bankkosten	259	250	249
	<u>16.057</u>	<u>25.000</u>	<u>23.225</u>

Bezoldiging bestuurders

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging maar een vacatievergoeding en reiskosten van de stichting, dit met uitzondering van bestuursleden die werkzaam zijn bij de Stichting Kröller-Müller Museum.

Gemiddeld aantal werknemers

Stichting Helene Kröller-Müller Fonds heeft geen werknemers in dienst.

Gebruik van schattingen en oordelen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Otterlo, 30 mei 2017

Het Bestuur

De heer W. Bijleveld

Mevrouw I. Hübner

De heer M.B. van Wijk

De heer A.W.O. Jansen

Mevrouw L.M.B. Musterd

Mevrouw E.J.H. Pelsers

Mevrouw M.A. Goslings

MAZARS
BEHOUD LIJF EN VERBOD
Behoud lijf onze verkiezing

31 MAI 2017

BIJLAGE 1 inzake aankopen

Aankoopondersteuningen 2007 :

- Jan Dibbets, *13 takkenbossen met neontak*, 1967, variabele afmetingen, neon, ijzer en takkenbossen, geregistreerd onder inventarisnummer KM 125.551, voor een bedrag van € 130.000,=
- On Kawara, *Twin Paintings of MAY 30, 1997, 1997*, liquitex op doek, in kartonnen dozen met krantenknipsels, 2 delen, 25,5 x 30 x 4,2 cm per stuk, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.229, voor een bedrag van € 145.000,=
- Herman de vries, *mesa*, 1997-2007, afmetingen variabel, 44 delen, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.260, voor een bedrag van € 43.000,=
- Herman de vries, *from earth*, 2007, aarduitwrijvingen op papier, 102 x 204 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.258, voor een bedrag van € 34.200,=
- Andreas Rimkus, *EuropaHammer*, 2003, gesmeed ijzer, 90 x 320 x 120 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.296, voor een bedrag van € 150.000,=
- Gerard Byrne, *1984 and beyond*, 2005-2006, installatie met 3 single channel video's en 20 zwart-wit foto's, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.301, voor een bedrag van € 51.000,=

Aankoopondersteuningen 2008 :

- Fernand Léger, twee gouaches op papier uit 1925, 40,5 x 16 cm. en 43 x 17 cm., geregistreerd onder inventarisnummers KM 131.400 en KM 131.401, voor een bedrag van GBP 116.825,=
- Thomas Struth, *Paradise 27, Peru*, 2005, 171,5 x 225 cm., foto, c-print mounted on plexiglas, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.404, voor een bedrag van € 72.000,=
- Simon Starling, *Trinidad Tree House*, 2001, tiendelig, 79 x 97,5 cm. per stuk, foto's, c-type prints, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.417, voor een bedrag van GBP 25.000,=
- Jeff Wall, *Cold Storage*, 2007, 269,9 x 330,2 cm., foto, ontwikkel gelatine zilverdruk, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.403, voor een bedrag van € 360.000,= (waarvan € 90.000 gefinancierd door de Vereniging Rembrandt)
- Jan Toorop, *Bonensnijder*, 1905, 37,3 x 61,5 cm., zwart krijt, potlood en pastel op papier, geregistreerd onder inventarisnummers KM 131.381 en *Aardappels rapen*, 1907, 47,2 x 62,5 cm., zwart krijt, potlood en pastel op papier, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.382, voor een bedrag van € 210.000,= voor beide werken

Vervolg aankoopondersteuning 2008 :

-Robert Smithson, *The Cryosphere*, 1966, 6 delig 44 x 42 x 14,6 cm. per stuk, staal, beschilderd en deels verchroomd, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.427, voor een bedrag van € 464.011

-Ana Maria Tavares, *Secrets of the waters*, 2008, 5-delig, 200 x 6 cm. per stuk, graniet en roestvrij staal, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.441, *The Wish-ribbon net*, 2008, 900 x 400 x 50 cm., polypropyleen net, linten en aluminium, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.442 en *Chrystal Waters*, 2008, 185 x 24 cm. gekleurd mat, helder en spiegelend perspex, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.443, voor een bedrag van € 183.443 voor deze 3 kunstwerken.

Aankoopondersteuning 2009 :

- Christiaan Bastiaans, *Club Mama Gemütlich*, 2009, 35 mm film overgezet op HD, kleur, geluid Speelduur: 28 minuten, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.558, voor een bedrag van € 32.000

- Constantin Brancusi, *Vrouwenkop*, circa 1909-1920, potlood op papier, 45,5 x 34 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.519, voor een bedrag van € 33.019

- Gerard Byrne, *A country road. A tree. Evening. Towards Kinarla Lough, Drumskew, outside Enniskillen, County Fermanagh*, 2007, C-Type photograph, 87 x 109 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.545

- Gerard Byrne, *A country road. A tree. Evening. The turn in the road at Plne Valley, on the way up to Glencullen*, 2008, C-Type photograph, 87 x 109 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.546

- Gerard Byrne, *LN 1801*, 2001 en verder, fibre print, 46 x 56 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.548

- Gerard Byrne, *'one year, five months, two weeks and five days ago'*, 2007, Silver Gelatin photographic print,

124 x 159 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.547

Voor een bedrag van € 50.000 voor deze 4 werken.

Ger van Elk, *La Pièce*, 1971, beschilderd blokje beukenhout op fluwelen kussen, 1,55 x 7,15 x 9 cm (blokje hout), geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.538

Voor een bedrag van € 175.000

Jan Terwey, *Boom in landschap*, 1913, olieverf op doek, 80 x 60 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.549, voor een bedrag van € 12.500

Aankoopondersteuningen 2010 :

Cai Guo Qiang, *Inopportune: Stage Two*, 2004
papier-mache, gips, fiberglase, kunsthars en beschilderde
huid, koper, bamboe, veren, styrofoam, hout, doek en acrylverf
variabele afmetingen, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.570, voor een bedrag
van € 586.227

Jan Fabre, *Hoofdstuk II*, 2010, was, 115 x 31 x 118 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.888, voor een bedrag van € 80.000

Jan Fabre, *Hoofdstuk XIV*, 2010, brons, 107 x 109 x 48 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.889, voor een bedrag van € 60.000

Gilbert & George, *The Paintings (with Us in the Nature)*, 1971
olieverf op doek, 6 triptieken, ieder 230 x 680 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.609, voor een bedrag van € 587.889

Gilbert & George *Metaljack*, 2008, foto's, 35-delig, opgesteld 317 x 528 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.793, voor een bedrag van € 146.032

Ad Reinhardt, *Ultimate Painting No.39*, 1960, olieverf op doek
152,4 x 152,4 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.885, voor een bedrag van €
330.000

Aankoopondersteuningen 2011 :

Armando, *Melancholie*, 2006, brons, 207 x 155 x 70 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 131.897, voor een bedrag van € 85.000

Willie Doherty, *Strategy: Sever/Isolate*, 1989, zwart-wit foto's, tekst
2-delig, ieder 122 x 183 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.945, voor een bedrag van € 24.511

Willie Doherty, *No visible signs*, 1997, kleurenfoto, 122 x 183 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.946, voor een bedrag van € 13.500

Willie Doherty, *Out of body (III), decomposed*, 2010, kleurenfoto, 110 x 137 x 4 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.845

Willie Doherty, *Out of body (VIII), oblivion*, 2010, kleurenfoto, 110 x 137 x 4 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.846
Voor een bedrag van € 20.181 voor deze 2 werken

Willie Doherty, *Ancient ground*, 2011, high-definition video: color and sound
Speelduur: 8 minuten
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.866, voor een bedrag van € 45.000

Vervolg aankoopondersteuning 2011 :

Jan Fabre , *Uil (uit de serie Hé wat een plezierige zottigheid)*
Bic ballpoint inkt op Murano glas , h. 42,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.993 , voor een bedrag van € 15.600

Jan Fabre , *Spinnekoppenpoten*, 1979
Bic ballpoint pen on book pages , 12-delig, ieder 22 x 15 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.994 , voor een bedrag van € 26.000

Jan Fabre
8mm Films (1-16) overgezet op dvd, 1980 - 1982
DVD's, 19-delig , geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.001

Jan Fabre
Twee wandelende bladeren, 1989 , ballpoint op papier, wandelende bladeren
205 x 150 cm , geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.954

Jan Fabre , *Hamer en aambeeld (breintekening)*, 2009
potlood, kleurpotlood op fotopapier , 30,5 x 20,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.949

Jan Fabre , *The brainleg and the football (breintekening)*, 2009
potlood, kleurpotlood op fotopapier , 30,5 x 20,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.950

Jan Fabre , *The feet are thinking, the brain moves (breintekening)*, 2009
potlood, kleurpotlood op fotopapier , 30,5 x 20,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.951

Jan Fabre , *The male and the female fountain (breintekening)*, 2009
potlood, kleurpotlood op fotopapier , 30,5 x 20,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.952

Jan Fabre , *My dictorial land (breintekening)*, 2009
potlood, kleurpotlood op fotopapier , 30,5 x 20,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.953

Jan Fabre , *Hoofdstuk XVIII*, 2010 , brons
51 x 32 x 31 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.961

Jan Fabre , *Hoofdstuk I*, 2010 , brons
44 x 25 x 35 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.955

Jan Fabre , *Hoofdstuk II*, 2010 , brons
115 x 31 x 118 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.956

MAZARS
Belmont HJ onze verklaring

31 MEI 2017

Vervolg aankoopondersteuning 2011 :

Jan Fabre , *Hoofdstuk III*, 2010 , brons
66 x 33 x 35 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.957
Jan Fabre , *Hoofdstuk IX*, 2010 , brons
78 x 29 x 74 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.958
Jan Fabre , *Hoofdstuk XV*, 2010 , brons
82 x 48 x 30 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.959
Jan Fabre , *Hoofdstuk XVII*, 2010 , brons
100 x 25 x 26 cm, bijbehorend voetstuk: 8 x 40 x 40 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.960
Jan Fabre, 1958 , *Brain with wooden cross & bones*, 2011
silicone, silicone verf, hout, menselijk been
32 x 25 x 42,3 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.948
Voor een bedrag van € 450.000 voor deze groep van 15 werken

Shoichi Ida , *Portfolio (Five Images) - Surface is the Between - Between Vertical and Horizon - "Descended Blue Nos. 1-5"*, 1982 , ets op papier , 5-delig, ieder: 76,5 x 56,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.977
Shoichi Ida , *Garden Project - 'Meaning of Stone Garden - Sinking Garden and Ascending Stones No. 62'*, 1988-1998 , keramiek, ijzer, was , 30 x 80 x 80 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.976
Shoichi Ida
Penetration/evaporation no. 1, 2002 , papier, inkt , 5,5 x 33 x 24 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.969
Penetration/evaporation no. 2, 2002 , papier, inkt , 6 x 33 x 24 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.970
Penetration/evaporation no. 3, 2002 , papier, inkt , 4 x 35 x 28,5 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.971
Penetration/evaporation no. 4, 2002 , papier, inkt , 5,5 x 24 x 33 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.972
Penetration/evaporation no. 5, 2002 , papier, inkt , 4,5 x 33 x 24 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.973
Penetration/evaporation no. 6, 2002 , papier, inkt , 5 x 24 x 33 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.974
Penetration/evaporation no. 7, 2002 , papier, inkt , 6 x 33 x 24 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 132.975

Voor een bedrag van € 59.850 voor deze groep van 9 werken.

Aankoopondersteuning 2012 :

Vilmos Huszár , *Vincent*, 1915 , caseïne verf op cementplaat , 81,9 x 61,3 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.003, voor een bedrag van € 131.459

Aankoopondersteuningen 2013 :

Giacomo Balla, *Forme rumore di motocicletta*, 1913-1914, olieverf en gouache op papier, 73 x 101 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.593, voor een bedrag van € 1.650.000

Adam Colton, *Back to the bone*, 1999, glasvezel en polyester op polyurethaanschuim, 140 x 200 x 140 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.857, voor een bedrag van € 33.000

Pjotr Müller, *Tempeltje van het dagelijks leven*, 1986, graniet en hout, 215 x 270 x 370 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.905, voor een bedrag van € 60.000

Marien Schouten, *Grote groene kop*, 1989, keramiek, 150 x 120 x 100 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.590, voor een bedrag van € 66.038

Christiaan Bastlaans, *Specimens Slide*, 2012, film,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.855, voor een bedrag van € 39.500

Aankoopondersteuningen 2014 :

Ewerdt Hilgemann, *Cube*, 2014, implosie van kubus, 200 x 200 x 200 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.929, voor een bedrag van € 94.340

Roni Horn, *Opposite of White, v. 2 (Large)*, 2006 - 2007, massief gegoten zwart en kleurloos glas twee delen, elk 50,8 x Ø 142 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.928, voor een bedrag van € 668.449

Richard Long, *Untitled*, 2013, modder op papier, 120 x 80 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.922, voor een bedrag van € 22.620
Richard Long, *Untitled*, 2013, modder op papier, 120 x 80 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.923, voor een bedrag van € 22.620

Hamish Fulton

Slides-Scotland, *Slides-Scotland Journey*, 1971, Kodak S carousel en tweeënzeventig dia's
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.914, voor een bedrag van € 150.000

Ger van Elk, *Birds flying Henri Cross*, 2007-2006, videospeler, lcd-scherm, in passe-partout in eikenhouten lijst, 70 x 88 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.941, voor een bedrag van € 34.000

Ger van Elk, *Birds over Seurat*, 2004, videospeler, lcd-scherm, in passe-partout in eikenhouten lijst, 70 x 88 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.940, voor een bedrag van € 34.000

Aankoopondersteuningen 2015 :

Marlen Schouten , *Rots*, 2013, keramiek, 74 x 54 x 44 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.935 , voor een bedrag van € 14.400

Marinus Boezem, *Pisproject* , 1969, zwart-wit foto's, 12-delig, 7,8 x 10,7 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.943 , voor een bedrag van € 25.943

Marinus Boezem, *Zonder titel*, 1969, zwart-wit foto, 139,3 x 104,3 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.942 , voor een bedrag van € 17.924

Marinus Boezem , *Della Scultura & La Luce* , 1985, plastic, papier, hout en metaal,
27 x 25,4 x 27 cm , geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.944 ,
voor een bedrag van € 150.000

Alexander Bogomazov

Forest Boyarka, 1915 , sanguine op papier, 32 x 26 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.968

Locomotive, 1915 , houtskool op papier, 30 x 26cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.969

Tramway L'ovovskaya Street Kiev, 1914 , houtskool op papier, 40,2 x 30,2 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.970

Khreshchatik, 1914 , houtskool op papier, 30,2 x 32,3 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.971

Voor een bedrag van € 250.000 voor deze 4 werken.

Armando

Car Tyres Wall, 1962, Goodyear autobanden, jute, zwarte verf, variabele afmeting,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.018

Barrels, 1964, 10 x 200 liter vaten rood en zwart, variabele afmeting,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.019

Black water, 1964, bassin gevuld met zwartgekleurd water, variabele afmeting,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.020

Voor een bedrag van € 170.000 voor deze 3 werken.

Giacomo Balla, *Paravento con linea di velocità*, 1916-1917, olieverfop 4 doeken, 151 x 126 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 133.986 , voor een bedrag van € 718.773

Aankoopondersteuningen 2016 :

Leo Vroegindewelj , *Zonder titel*, 1986, koper, 82 x 190 x 150 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.036 , voor een bedrag van € 15.094

Leo Vroegindewelj , *Zonder titel*, 1986, lood, 62 x 140 x 121 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.037 , voor een bedrag van € 15.094

Pierre Huyghe, *La saison des fêtes*, 2010-2016, planten / aarde / beton, variabel afmeting,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.038 , voor een bedrag van € 318.058

Pierre Huyghe, *Streamside Day*, 2003, 16 mm film and video transferred to digi-beta,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.065 , voor een bedrag van € 280.000

Alexander Bogomazov , *Herinneringen aan de Kakausus*, 1916 , houtskool op papier,
32,1 x 27 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.034 , voor een bedrag
van € 120.000

Alexander Bogomazov , *Landschap, Kakausus*, 1916 , rood krijt op papier,
35,6 x 29,8 cm, geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.035 , voor een bedrag
van € 90.000

Bil Woodrow, *Rochswarm*, 2001 , brons / steen / bladgoud, 203 x 86 x 120 cm,
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.039 , voor een bedrag
van € 92.773

Felix Vallotton, *Les Filets*, Honfleur 1912 , Oil on canvas, 73 x 100 cm
geregistreerd onder inventarisnummer KM 134.062 , voor een bedrag
van € 600.000

BIJLAGE II inzake begroting

Begroting

	Begroting 2017 EUR	Begroting 2016 EUR
Baten		
Baten uit acties door derden	1.000.000	1.000.000
Baten uit eigen fondsenwerving	135.000	250.000
TOTALE BATEN	1.135.000	1.250.000
Lasten		
Bestedingen aan doelstelling	P.M.	P.M.
Uitvoeringskosten eigen organisatie	25.000	25.000
TOTALE LASTEN	25.000	25.000
Saldo rentebaten/-lasten	P.M.	P.M.
OVERSCHOT	1.110.000	1.225.000

Verschillen analyse realisatie en begroting 2016

In de begroting waren de bestedingen aan kunstaankopen en ondersteuning tentoonstellingskosten van Stichting Kröller-Müller Museum, die worden vergoed door Stichting Helene Kröller-Müller Fonds, niet opgenomen.

Deze bestedingen bedroegen in 2016 EUR 1.531.019 (2015 : EUR 1.198.928)

	Begroting 2017 EUR	Begroting 2016 EUR
Resultaatbestemming		
Dotatie aan Bestemmingsreserve Kröller-Müller Museum	110.000	225.000
Dotatie aan Bestemmingsfonds Kröller-Müller Museum	1.000.000	1.000.000
Totaal resultaatbestemming	1.110.000	1.225.000

MAZARS
VERLENDE BELANGEN
10100000 verklaring
3 APRIL 2017

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARRAPPORT OPGENOMEN JAARREKENING 2016

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds te Otterlo gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige gegevens.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Helene Kröller-Müller Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARRAPPORT OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekeningen onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag
- Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen

zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Apeldoorn, 31 mei 2017

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN N.V.

drs. J. van der Lelie RA